

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПРАЦІ
ДЕПАРТАМЕНТ З ПИТАНЬ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ

вул. Десятинна, 14, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-50-69, E-mail: dsp@dsp.gov.ua

№ _____

На № _____

Українська асоціація підприємств
легкої промисловості
«УКРЛЕГПРОМ»
вул. Загородня, 15, м. Київ, 03150
(044) 528-14-24, 528-34-94
ukrlegprom@ukrlegprom.org.ua

Щодо надання роз'яснень

Департамент з питань безпеки праці Державної служби України з питань праці розглянув звернення Української асоціації підприємств легкої промисловості «УКРЛЕГПРОМ» від 13.12.2022 №3/1-405 (вх. Держпраці від 13.12.2022 №11290/2-22а) щодо встановлення та використання генераторних установок на промислових підприємствах та повідомляє.

Для організації безпечних умов експлуатації генераторних установок, зокрема, підключення, розташування, налагоджування, технічне обслуговування, заправки, необхідно користуватися інструкцією з експлуатації заводу-виробника.

Разом з цим, пунктами 1.1.1 та 1.1.2 Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів (далі – НПАОП 40.1-1.21-98) визначено, що вимоги цих Правил поширюються на працівників, що обслуговують діючі електроустановки споживачів напругою до 220 кВ включно і є обов'язковими для всіх споживачів та виробників електроенергії, незалежно від їх відомчої належності і форм власності на засоби виробництва.

Вимоги НПАОП 40.1-1.21-98 повинні виконуватись під час експлуатації діючих електроустановок, електричних станцій, електричної частини ТАВ, ЗДТУ, районних котельнь, що обслуговуються споживачами, під час виконання в них монтажних, налагоджувальних, випробувальних, ремонтних і будівельних робіт.

Відповідно до пункту 6.7.34 НПАОП 40.1-1.21-98 підключення (відключення) допоміжного обладнання (трансформаторів, перетворювачів частоти, захисно-вимикальних пристроїв тощо) до мережі, його перевірку, а також усунення неполадок мають проводити спеціально підготовлені працівники, що мають III групу.

Статтею 18 Закону України «Про охорону праці» (далі – Закон) з метою встановлення вимог щодо організації навчання і перевірки знань з питань охорони праці посадових осіб та інших працівників наказом державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511, затверджено Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою (далі – Типове положення).

UB
Державна служба України з питань праці
№4572/5/5.3-22а від 19.12.2022
КЕП: Ігнатів О. М. 19.12.2022 14:13
26B2648ADD3032E1040000006C81F0038FBA900

Пунктом 1.4 Типового положення визначено, що спеціальне навчання – це щорічне вивчення працівниками, які залучаються до виконання робіт підвищеної небезпеки або там, де є потреба в професійному доборі, вимог відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.

Відповідно до вимог розділу 4 Типового положення посадові особи та інші працівники, безпосередньо зайняті на роботах, зазначених у Переліку робіт з підвищеною небезпекою, затвердженому наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 № 15 та зареєстрованому в Міністерстві юстиції України від 15.02.2005 № 232/10512, та Переліку робіт, де є потреба у професійному доборі, затвердженому наказом МОЗ та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.1994 № 263/121 і зареєстрованому Міністерством юстиції України 25.01.1995 з № 18/554 (далі – роботи підвищеної небезпеки), проходять спеціальне навчання і перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці. Спеціальне навчання з питань охорони праці може проводитись як безпосередньо на підприємстві, так і навчальним центром.

Пунктом 2.1.3 НПАОП 40.1-1.21-98 передбачено, що працівники, які обслуговують електроустановки, зобов'язані знати НПАОП 40.1-1.21-98 відповідно до займаної посади чи роботи, яку вони виконують, і мати відповідну групу з електробезпеки згідно з такими вимогами, зокрема:

для одержання груп II-III працівники мають:

чітко усвідомлювати небезпеку, пов'язану з роботою в електроустановках;

знати і уміти застосувати на практиці ці та інші правила безпеки в обсязі, потрібному для роботи, яка виконується;

знати будову і улаштування електроустановок;

уміти практично надавати першу допомогу потерпілим в разі нещасних випадків, в тому числі застосовувати способи штучного дихання і зовнішнього масажу серця.

Посвідчення про перевірку знань видається працівникові комісією з перевірки знань підприємства, організації після перевірки знань і є дійсним тільки після внесення відповідних записів.

Відповідно до частини третьої статті 21 Закону роботодавець повинен одержати дозвіл на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки

(далі – дозвіл).

Процедуру видачі або відмови у видачі, переоформлення, анулювання дозволів визначає Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1107 (далі – Порядок).

Пунктом 21 Порядку визначено, що виконання робіт підвищеної небезпеки, що зазначені у групі Б додатка 2, експлуатація (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, зазначених у групі Б переліку, машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.02.2021 № 77 (далі – Перелік), здійснюються на підставі декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці за формою згідно з додатком 8.

Якщо суб'єкт господарювання експлуатує усі типи машин та устаткування, що наведені у підпунктах 1 і 2 пункту 2 Технічного регламенту безпеки машин,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 62 (Офіційний вісник України, 2013 р., № 9, ст. 344), що не зазначені у групі А (пункт 1 групи Б Переліку), то у такому випадку необхідно подавати декларацію відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці.

Водночас, положенням про Державну інспекцію енергетичного нагляду України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.02.2018 № 77 визначено, що Державна інспекція енергетичного нагляду України (Держенергонагляд) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра енергетики та який реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузях електроенергетики та теплопостачання.

З метою отримання інформації у сфері нагляду (контролю) у галузях електроенергетики та теплопостачання пропонуємо звертатися до Держенергонагляду.

Одночасно інформуємо, що листи Держпраці не встановлюють норм права і мають інформаційний характер.

Директор

Олександр ІГНАТОВ